काठेखोला गाउँपालिका

तेस्रो गाउँसभा

अध्यक्ष श्री अम्मर बहादुर थापा ज्युद्धारा प्रस्तुत गरिएको

आ.व.२०७५/०७६ को

नीति तथा कार्यक्रम

काठेखोला गाउँपालिकाको यस गरिमामय तेश्रो गाउँसभामा उपस्थित गाउँसभा सदस्यज्यूहरु, यहाँहरु सबैमा काठेखोला गाउँपालिकाको तर्फबाट र मेरो व्यक्तिगत तर्फबाट हार्दिक स्वागत तथा अभिवादन ब्यक्त गर्दछु ।

सर्बप्रथम नेपालको बिभिन्न कालखण्डमा भएका लोकतान्त्रिक आन्दोलनमा सहादत प्राप्त गर्नुहुने ज्ञात अज्ञात सहिदहरु तथा देशमा संघिय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र स्थापनाको खातिर २०६२/०६३ को महान जनआन्दोलनमा आफ्नो जीवन आहुति गर्नुहुने वीर सहिदहरु प्रति उच्च सम्मान अर्पण गर्दै हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु। साथै जनआन्दोलनका घाईतेहरु प्रति पनि उत्तिकै सम्मान ब्यक्त गर्दै सिघ्र स्वास्थ्य लाभको कामना गर्दछु । साथै लामो समय सम्म विरामी पर्नु भएका यस गाउँपालिलकाका उपाध्यक्ष श्री अर्जुन बहादुर के.सी. को सिघ्र स्वास्थ्य लाभको कामना समेत गर्दछु ।

समन्नुत नेपालको अवधारणा सहित ***समृद्ध नेपाल, सुखी नेपाली***को नारा लिई मुलुक एउटा नयाँ युगमा प्रवेश गरेको छ । नेपाली जनताको लामो समयको प्रतिक्षा पछि जनताले आम निर्वाचन मार्फत प्रतिनिधि सभा, प्रदेश सभा र स्थानिय सरकारको रुपमा आफ्ना जनप्रतिनिधिहरु पाएका छन । नेपाली जनतामा थोरै भएपनि केही नयाँ आशा पलाएको छ। जनताका अधिकारहरु दिन प्रतिदिन थपिदै गहिरहेका छन । आफ्ना प्रतिनिधिहरुले बनाएका संविधान आफ्नै प्रतिनिधिहरु मार्फत लागु गरिदैछ । कानुनका प्रत्येक पानाहरु न्याय, समानता र समृद्धिका शब्दहरुले भरिएका छन । केन्द्रका अधिकारहरु बिस्तारै गाउँतिर झर्दैछन र हामी जनताका स्थानिय जनप्रतिनिधिहरु जनताका जनअधिकारहरुलाई हरेक जनताको घर-घरमा पुर्‍याउने काममा लागि पर्दै जनताको दुख, पिर र अप्ठ्यारोमा साथ दिदै र उनिहरुकै समसाथमा रहदै समृद्ध काठेखोला गाउँपालिका निर्माणको लम्बे अभियानमा जुटिरहेका छौ । काठेखोला गाउँपालिकालाई नेपालकै नमुना गाउँपालिकाको रुपमा स्थापित गर्ने हाम्रो यो महान अभियानमा यहाँहरुको पनि साथ, सहयोग, सल्लाह र सुझावको हामी सदैव आशा गरिरहने छौ । हामीलाई बिश्वास छ हाम्रो आशाहरु पक्कै पनि निराशामा परिणत हुने छैनन् ।

गाउँसभा सदस्यहरु

लामो समयको रिक्तता पछि निर्वाचित हामी जनप्रतिनिधिहरुका अगाडि जनताका थुप्रै चाहनाहरु छन । अनेकौ समस्याहरु छन । जनताका ति सबै चाहानाहरुलाई पुरा गर्नु हामी हाम्रो पहिलो कर्तब्य सम्झिरहेका छौ । तर पनि राज्यको सिमित बजेटबाट जनताको असिमित समस्याहरु पुरा गर्न खोज्नु निकै चुनौतिको बिषय रहेछ र पनि हामी जनताको आधारभुत समस्याहरुको पहिचान गरि सडक, शिक्षा, खानेपानी जस्ता बिषयहरुलाई उच्च प्राथमिकता दिदै त्यस तर्फ अधिकतम बजेट बिनियोजन गरेका छौ ।

अब म काठेखोला गाउँपालिकाले आगामी आ.व.२०७५/०७६ मा कार्यान्वयन गरिने योजना तथा कार्यक्रमहरु छनौट गर्दा तयार गरिएका प्रमुख प्राथमिकताका आधार, नीति, सोच, लक्ष्य, उद्देश्य तथा अपेक्षित उपलब्धी एवम कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

सोच (परिकल्पना)

शिक्षित, सक्षम, समुन्नत, आत्मनिर्भरता र समृद्ध काठेखोला गाउँपालिका ।

लक्ष्य

सामाजिक न्याय सहितको काठेखोला गाउँपालिका देशको नमुना गाउँपालिकाको स्तरमा पुग्ने ।

उद्देश्य

गरिवी निवारण तर्फ लक्षित, रोजगार उन्मुख, वातावरणिय रुपमा दिगो, समृद्धिको आभाष र न्यायपुर्ण बितरण सहितको उच्च आर्थिक बृद्धिदर हासिल गर्दै समग्र काठखोला गाउँपालिकालाई रुपान्तरण गर्ने ।

अपेक्षित उपलब्धीहरु

१) आर्थिक विकासः

क) परम्परागत कृषि प्रणालीमा सुधार आउने छ र आधुनिक तथा व्यवसाहिक कृषि प्रणाली तर्फ उन्मुख भई उत्पादनमा बृद्धि हुनेछ ।

ख) स्थानिय साधन र श्रोतको अधिकतम परिचालन गरि साना तथा घरेलु उद्योग सञ्चालनमा आई स्थानिय आवश्यकताको आंशिक रुपमा पुर्ति हुनेछ ।

ग) ऐतिहासिक, धार्मिक, सांस्कृतिक, पर्यटकिय स्थलहरुको संरक्षण, सम्बर्द्धन र विकास हुनेछ । सहकारी तथा बित्तिय क्षेत्रको सेवा सुविधामा बिस्तार हुनेछ ।

२) सामाजिक विकासः

क) काठेखोला गाउंपालिकाको शैक्षिक अवस्थामा सुधार आई भौतिक सुविधा सम्पन्न बालमैत्री, अपाङ्गमैत्री शिक्षण संस्थाहरु हुनेछन । गुणस्तरिय र प्रविधीमैत्री शिक्षा तर्फ अग्रसर भएको हुनेछ ।

ख) खानेपानी, स्वास्थ्य सरसफाईको अवस्थामा सुधार आई जनताको स्वस्थ र निरोगी जीवन यापनमा सहयोग पुग्नेछ ।

ग) असमानता र विभेदको अन्त्य भई सामाजिक न्याय सहितको समाज रुपान्तरण भएको हुने छ ।

३) पुर्वाधार विकासः

क) बिकट ग्रामिण बस्तीलाई सडक सञ्जालले जोडिएर सुगमतामा परिणत हुनेछ ।

ख) सिचाई सुविधामा विस्तार भै किसानहरुको उत्पादनमा बृद्धि भै आय आर्जनमा बृद्धि भएको हुनेछ ।

ग) बिद्युत तथा उर्जाको सहज उपलब्धता भै सेवाग्राहीले सुविधा प्राप्त गरेका हुने छन ।

४) वातावरण तथा विपद व्यवस्थापनः

क) काठेखोला जलाधार क्षेत्रको बिग्रदो अवस्थामा सुधार आई जल उत्पन्न प्रकोप ब्यवस्थापन भई जलाधार क्षेत्रको सुधार हुनेछ ।

ख) सामुदायिक वन तथा राष्ट्रिय वनको माध्यमबाट जलबायु परिवर्तनले ल्याएका असमान परिर्वनहरुमा जनताहरु अनुकुलित हुने अवस्था सिर्जना भएको हुनेछ ।

ग) प्राकृतिक प्रकोपबाट उत्पन्न वातावरणिय समस्यामा कमी आई पहिरो रोकथाम, गल्छी नियन्त्रण, नदी कटान रोकथाम, पानी मुल संरक्षण, सडक किनारा रोकथाम, पशुपंक्षि बासस्थान संरक्षण, जडिबुटी संरक्षण, नयां नयां बिउ बिजन प्रयोग, प्रकोप ब्यवस्थापन जस्ता कुराहरुमा सुधार आएको हुनेछ ।

५) संस्थागत विकास तथा सेवा प्रवाहः

क) आधुनिक सुचना प्रविधिबाट बिश्वब्यापी रुपमा भईरहेका घटना र क्रियाकलापहरु सेकेन्ड सेकेन्ड र मिनेट मिनेटमा अपडेट भईरहेको बर्तमान परिवेशमा यो सुविधाबाट काठेखोला गाउंपालिकाको सबै वार्डहरुमा पनि यस्ता खालका सुविधालाई व्यवस्थित गरि जनताहरु सुसुचित भएका हुनेछन ।

ख) समग्र काठेखोला गाउँपालिकाको पाँच बर्षे दिगो विकास योजना निर्माण गर्नमा सहयोग पुर्‌याउन प्रत्येक वार्ड वार्डमा गहिरो अध्ययन र अनुसन्धान गरि आफ्ना भविश्यका सुन्दर सम्भावनाहरु समावेश गरि ब्यवस्थित कार्ययोजना निर्माण भएको हुनेछ ।

अव माथि उल्लेखित सोच,लक्ष्य ,उद्धेश्य र अपेक्षित उपलब्धिहरुलाई पुर्ण गर्नका लागि निम्नानुसारका नीति तथा कार्यम प्रस्तुत गर्न चाहान्छु :

नीति :

क) नेपाल सरकार, प्रदेश र जिल्ला समन्वय समिति लगायतका निकायहरुवाट प्राप्त निर्देशन र सल्लाहवाट प्राप्त मार्ग निर्देशनका साथै सर्वसाधारण जनतालाई तत्काल प्रत्यक्ष फाइदा पुग्ने तथा रोजगार प्रवर्द्धन हुने र आयमुलक कार्यत्रममहरु ।

ख) कृषि उत्पादन वृद्धि गर्न सघाउ पुग्ने कार्यक्रमहरु

ग) स्थानिय सीप साधन र क्षमताको परिचालनवाट संचालन हुन सक्ने कार्यत्रलमहरु

घ) वातावरण मैत्री कार्यकमहरु

ङ) पिछडा तथा उत्पिडित जाती वर्ग र क्षेत्रका कार्यकमहरु

च) चालु आ.व. का कमागत कार्यकमहरु

छ) न्यूनतम लागतवाट अधिकतम लाभ दिने कार्यकमहरु

ज) दिगो विकास लक्ष्यले निर्धारण गरेका कार्यकमहरु

झ) गाउँपालिकाको समग्र शैक्षिक तथा आर्थिक समृद्धिका लागि स्थानीय समुदायमा आधारित सामाजिक संघ संस्थाहरु, गैर सरकारी संस्था, नीजि तथा वित्तिय संस्थाहरुका लागि लगानी मैत्री वातावरण सृजना गर्ने कार्यक्रम

ञ) विपत, प्रकोप नियन्त्रणका लागि पूर्व तयारी कार्यक्रम तथा विपत व्यवस्थापन कोषको स्थापना र व्यवस्थापन

ट) प्राकृतिक श्रोत तथा सम्पदाहरुको खोज एवं अनुसन्धनात्मक कार्यक्रम

ठ) जलवायु परिवर्तन न्यूनिकरण तथा अनुकुलन कार्यक्रम

प्रमुख नीतिहरु :

पूर्वाधार विकास नीति :

मुलुकको आर्थिक, सामाजिक लगायत हरेक क्षेत्रको समग्र विकासलाई गतिशिल बनाउन, आम सर्वसाधारण जनतालाई पुर्‍याउने सेवालाई सहज तथा सरल पार्न र आर्थिक, सामाजिक एकिकरण एवम भौगोलिक सन्तुलन कायम गरि मुलुकको सर्वाङ्गीण विकासमा टेवा पुर्‍याउन सडक यातायातको निकै महत्वपुर्ण भुमिका रहन्छ । बिगतका थुप्रै आवधिक योजनाहरुले पनि सडक यातायातलाई उच्च प्राथमिकतामा राख्दै आएका छन । आर्थिक तथा सामाजिक विकासमा महत्वपुर्ण योगदान र भुमिका खेल्ने रणनीतिक महत्वका सडकहरुलाई बिशेष प्राथमिकताको रुपमा लिईनेछ । काठेखोला गाउँपालिकाको सबै वार्डहरुमा सडक पुगिसकेको र ती सबै सडकहरुलाई स्तरोन्नतिमा उच्च प्राथमिकता दिदै “हरेक वार्ड, स्तरीय सडक”को नीति लिई कार्यान्वयनमा जोड दिईनेछ । यस गाउँपालिका भित्र रहेका एक्लेखेतघाट, लामबगरटघाट, डुडियाँघाट र सिलिखेतघाट मोटरेवल पुल निर्माण प्रक्रियालाई संघ र प्रदेश संग समन्वय गरि उच्च प्राथमिकताका साथ अगाडि बढाईने छ । नयाँ सडकहरुको संख्यामा बृद्धि भन्दा हाल सञ्चालनमा आएका सडकहरुको स्तरोन्नतिमा बढी भन्दा बढी जोड दिईने छ । यस गाउँपालिकाको दुई वा सो भन्दा बढी वडाहरु समेट्ने, छिमेकी स्थानिय तह, जिल्ला तथा प्रत्येक वडा कार्यालय हुदै जाने सडकलाई यस गाउँपालिकाको मुख्य सडकको रुपमा पहिचान एवम विकास गरि मापदण्ड अनुसारको सडक निर्माणमा जोड दिईने छ । प्राविधिक सल्लाह बिना मेशीनको माध्यमबाट सडक निर्माण गर्दा पर्यावरणीय वातावरण बिरुप हुने भएकोले त्यस्तो कार्यलाई सकेसम्म निरुत्साहित गरि स्थानिय श्रोत, शक्ति, साधन र जनसहभागितालाई परिचालन गरिने छ । यस क्षेत्रको कृषि आम्दानीलाई बृद्धि गर्न सिचाई योजनाहरु सञ्चालन र कार्यान्वयन गर्ने नीति लिईने छ । सफा, स्वच्छ र शुद्ध पानी पिउन पाउने जनताको अधिकारलाई बिशेष प्राथमिकता दिदै ***“एक घर, एक धारा”*** को नीति अवलम्वन गरि कार्यान्वयनमा जोड दिईनेछ । मुल संरक्षणलाई निकै महत्व दिई प्रत्येक वार्डहरुमा आहाल तथा पोखरी निर्माण, पानीका मुल तथा श्रोतहरुको संरक्षण एवम मुल संरक्षणमा सहयोग पुराउने खालका कार्यक्रम कार्यन्वयनमा बिशेष ध्यान पुराईने छ । यस गाउँपालिका भित्रका सम्पुर्ण पानीका मुल एवम श्रोतहरुलाई पहिचान गरि आवश्यकताको आधारमा मुल दर्ताको प्रक्रियालाई अगाडि बढाइने छ । यस क्षेत्रको भौतिक पुर्वाधारहरुको निर्माण, गुणस्तर र संरक्षण गर्न जोड दिईने छ । साथै झोलुङे पुलको निर्माण प्रक्रियालाई पनि उत्तिकै प्राथमिकता दिईने छ । पुर्वाधारका योजना तथा कार्यक्रमहरु पुर्वाधारसंग सम्बन्धित निकायहरुसंग आवश्यक सल्लाह, सुझाव लिदै समन्वय र सहकार्य गरि अगाडि बढाईने छ ।

शिक्षा, खेलकूद तथा संचार नीति :

मानव जातिको पहिलो आवस्यकता गास, बास र कपास जस्तै शिक्षा पनि पहिलो आवश्यकताको बिषय बनिरहेको छ । अन्धकार चिर्ने चाँदनीको रुपमा लिईएको शिक्षाको ज्योतिबाट कुनै पनि नागरिकहरु बन्चित हुनुहुदैन । त्यसो त नेपालको संविधानले पनि शिक्षा सम्बन्धि हकलाई मौलिक हकको रुपमा प्रत्याभुत गरिसकेको छ । नेपालको शिक्षा नीतिलाई पुर्णरुपमा अवलम्वन गर्दै गुणस्तरिय शिक्षालाई जोड दिईने छ । शिक्षा लिनबाट कुनै पनि नागरिक बन्चित हुन नपरोस भन्नका खाँतिर वाल मैत्री, अपाँङग मैत्रि भौतिक संरचना निर्माण गरि शैक्षिक जागरणका नविनतम कार्यक्रमहरु ***सबैको लागि शिक्षा*** (Education For All) सञ्चालनमा जोड दिइने छ । शिक्षामा सूचना तथा संचार प्रणाली (ICT) को प्रयोगमा विकास गरि SMART School मा रुपान्तरण गरि व्यवसायिक तथा प्राविधिक शिक्षा सञ्चालनलाई पहिलो प्राथमिकतामा राखी नीति तथा कार्यक्रम तय गरिनेछ । प्राविधिक शिक्षा तथा ब्यवसायिक तालिमलाई आम नागरिकको पहुँच सम्म पुर्‍याउन प्रभावकारी कदम चालिने छ । शिक्षा क्षेत्रलाई आर्थिक तथा सामाजिक रुपान्तरणको सम्वाहकको रुपमा विकास गर्न विशेष ध्यान दिईने छ । शिक्षामा समतामुलक अवसरहरु सुनिश्चित गर्दै शिक्षालाई सीपयुक्त, समय सान्दर्भिक र गुणस्तरयुक्त बनाउन प्रभावकारी कदम चालिने छ । यस क्षेत्रका बिद्यार्थीहरुका सहजताको लागि बिभिन्न संकाय पठन पाठन हुने क्याम्पस सञ्चालन र ब्यवस्थापनमा बिशेष जोड दिईने छ । बाल शिक्षा तथा बाल कक्षा ब्यवस्थापनमा पनि उत्तिकै ध्यान पुराईने छ । हरेक बिद्यालयहरुमा दिवा खाजा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न बिद्यालय एवम अभिभावकहरुलाई प्रोत्साहन गर्ने खालका कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ । गाउँपालिका भित्रका सबै बिद्यालयहरुमा स्वच्छ पिउने पानीको प्रवन्ध मिलाउन युरोगार्ड तथा फिल्टर ब्यवस्थापन गर्न उचित ध्यान पुराईने छ । श्रोत केन्द्र स्तरिय हुने प्रअ बैठकलाई थप प्रभावकारी बनाउन रचनात्मक कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।

खेलकुद

स्वस्थ, सभ्य र अनुशासित नागरिक र समाजको निर्माण गर्न खेलकुद क्षेत्रलाई पहिलो आधारको रुपमा लिईन्छ । राष्ट्रको प्रतिष्ठा र पहिचान झल्काउन खेलकुद क्षेत्रको निकै नै महत्वपुर्ण भुमिका हुन्छ । साहश र सिर्जनशिलताले भरिपुर्ण युवाहरुलाई खेलकुद क्षेत्रबाट स्वस्थ, सभ्य र अनुशासित नागरिक बनाउदै उनीहरुलाई राजनैतिक, आर्थिक, सामाजिक र सांस्कृतिक रुपान्तरणमा समावेश गर्नु हामी सबैको कर्तब्य हुन आउछ । खेलकुदको माध्यमबाट शारिरिक, मानसिक, बौद्धिक, संवेगात्मक र नैतिकवान मानव संसाधनको विकास गरि अनुशासित र मर्यादित समाजको निर्माण गर्दै ***“हामी सबैको लागि खेलकुद”*** अभियान सञ्चालन गरि कार्यान्वयन गरिने छ । यस अभियानलाई साकार पार्न आवश्यक ठाउँहरुमा पूर्वाधार तयार (खेल मैदान, प्रशिक्षण, तालिम, प्रतियोगिता, खेलकुद सामग्री बितरण) गरि प्रोत्साहनका कार्यक्रमहरु सञ्चालनमा बिशेष जोड दिई काठेखोला गाउँपालिकालाई ***खेलकुदको विशेष क्षेत्र***को रुपमा विकास गरिने छ । यस गाउँपालिकाका हरेक वार्डहरुमा रहेका खेलमैदानहरुलाई थप ब्यवस्थित गर्दै काठेखोला गाउँपालिका वडा नं.७ रेशमा गाउँपालिका स्तरिय खेलमैदान निर्माणमा बिशेष जोड दिईने छ । गाउँपालिका भित्रका खेलाडीहको एक बृहत भेला गरि ***काठेखोला खेलकुद विकास समिति*** गठन प्रक्रियालाई तत्काल अगाडि बढाईने छ । उक्त समिति मार्फत यस गाउँपालिकाको खेलकुद क्षेत्र अझै थप ब्यवस्थित र मर्यादित हुने मैले बिश्वास लिइएको छु ।

सञ्चार

सुचनाको अधिकार हरेक ब्यक्तिको आधारभुत अधिकार हो भन्ने भनाईलाई आत्मसाथ गर्दै सबै वार्डहरुमा सञ्चार सेवाका सबै सेवाहरुको पहुँच पुर्‍याउने नीतिलाई अवलम्वन गरिने छ। बिभिन्न सञ्चारको टावरहरु विस्तारमा बिशेष ध्यान पुर्‍याइनेछ। यस गाउँपालिकामा एफ.एम.रेडियो, पत्रपत्रिका एवम अन्य छापा एवम बिद्युतिय सञ्चार माध्यमका प्रशारण तथा प्रकाशनलाई प्राथमिकता दिदै नीजि तथा वित्तिय संघ संस्थाहरुलाई लगानी मैत्रि वातावरणको सृजना गरि सहयोग पुर्‍याउने नीति लिईने छ। Land Line सेवा विस्तार र ईन्टरनेटको सहज पहुंच वृद्धि गरिने छ।

अर्थ, उद्योग र व्यापार नीतिः

उद्योग क्षेत्र आर्थिक विकासको इन्जिन हो। उद्योग बिना रोजगारी असम्भव छ। उद्योग क्षेत्रको विकास र विस्तारले मात्र रोजगारीको सिर्जना गर्दछ। औद्योगिक विकासले बस्तु र सेवाको मुल्य अभिबृद्धि, आवश्यक वस्तु तथा सेवाको उपलब्धता गर्न सहयोग पुर्‍याउदछ। औद्योगिक विकास मार्फत रोजगारीको सिर्जना गरि गरिवी न्युनिकरण गर्नमा उद्योग क्षेत्रको निकै नै महत्वपुर्ण भुमिका रहन्छ। हाम्रो जस्तो ग्रामिण परिवेशमा ठुला उद्योगहरु सञ्चालन र ब्यवस्थापनमा सम्भव नदेखिएता पनि त्यस तर्फ उन्मुख हुदै ग्रामिण परिवेश सुहाउदो साना तथा घरेलु उद्योगहरु सञ्चालनमा बढि भन्दा बढि ध्यान दिईने छ। घरेलु तथा साना उद्योगहरुलाई प्रर्वद्धन गरि स्थानिय उत्पादनलाई बिशेष जोड दिईने छ। हरेक ब्यक्तिलाई उद्यमशिलतासंग जोड्ने नीति लिई कार्यान्वयनमा जोड दिईने छ। गाउँपालिकाको आन्तरिक राजस्व संकलन र बृद्धि गर्न आवश्यक पहल गरिने छ। यस गाउँपालिका भित्रका पानीका श्रोतहरुलाई पहिचान गरि जलाधार क्षेत्रको रुपमा विकास गरिने छ। पर्यटन, जलबिद्युत, खानी, वनपैदावार र कृषिलाई यस गाउँपालिकाको प्रमुख आर्थिक आधारको नीतिको रुपमा लिई आवश्यक प्रक्रिया अगाडि बढाईनेछ। स्थानिय कच्चा पदार्थमा आधारित उद्योगहरु सञ्चालन गरिनेछ। घरेलु तथा साना उद्योग दर्ता प्रक्रियालाई प्रोत्साहनका साथ अगाडि बढाईने छ।

स्वास्थ्य र सरसफाई नीति :

संविधानले प्रत्येक नागरिकलाई राज्यबाट आधारभुत स्वास्थ्य सेवा निशुल्क प्राप्त गर्ने एवम स्वास्थ्य सेवामा समान पहुँच प्राप्त हुने बिषयलाई मौलिक हकको रुपमा प्रत्याभुत गरेको छ। सबै वर्ग, क्षेत्र र समुदायका नागरिकहरुको आधारभुत तथा गुणस्तरिय स्वास्थ्य सेवामा समानतामुलक पहुँच अभिबृद्धि गराउनु हाम्रो पहिलो कर्तब्य हुनेछ। गुणस्तरिय औषधि, स्वास्थ्य सामग्री तथा आन्तरिक जडिबुटि जन्य उत्पादनलाई बिशेष जोड दिईनेछ। भएका स्वास्थ्य संस्थाहरुलाई अरु ब्यवस्थित गरि सबै वार्डहरुमा सुविधा सम्पन्न स्वास्थ्य चौकी निर्माणमा बिशेष जोड दिईनेछ भने सुरक्षित सुत्केरी गृहलाई अझ सुबिधा सम्पन्न बनाउन पहल गरिनेछ। गुणस्तरिय स्वास्थ्य सेवामा सबैको पहुँच पुर्‍याउन नेपाल सरकारको स्वास्थ्य बिमा कार्यक्रमलाई अवलम्वन गर्दै प्रभावकारी ढंगले कार्यान्वयन गर्न जोड दिईनेछ। नागरिकहरुको स्वास्थ्यमा प्रतिकुल असर पर्ने खाद्य पदार्थको पहिचान गरि बजार प्रवर्द्धनमा बन्देज लगाईनेछ। प्रजनन स्वास्थ्य, सुरक्षित मातृत्व, एबम बाल तथा शिशु स्वास्थ्य लगायत सेवाको बारेमा जनचेतना अभिबृद्धि गर्ने खालका रचनात्मक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ। मानव जीवनमा प्रत्यक्ष प्रभाव र अनुभुत हुने स्वास्थ्य तथा सरसफाईका कार्यक्रमहरु सञ्चालनमा बिशेष जोड दिईनेछ। गाउंपालिका स्तरमा कम्तिमा १५ सैया सहितको अस्पताल निर्माण गरि अन्तरंग सेवा सञ्चालन गर्ने र इमर्जेन्सी सेवालाई चौविसै घण्टा उपलब्ध गराउन पूर्वाधारको व्यवस्थापन गरिनेछ।

सामाजिक समावेशीकरणको नीति :

नेपाल सरकारले लागू गरेको लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरणको नीतिलाई यस काठेखोला गाउँपालिकाले पुर्ण रुपमा अवलम्वन गरिनेछ । बिभिन्न क्षेत्रबाट पछाडि पारिएका महिला, दलित, आदिबासी, जनजाति, अल्पसंख्यक, बालबालिका र फरक क्षमता भएका ब्यक्ति तथा बर्गलाई विकासको मुल प्रवाहमा ल्याउन आवश्यक कदम चालिनेछ । सामाजिक र आर्थिक अवसरहरुमा समान सहभागिता सुनिश्चित गरि लैंङ्गीक मुल प्रवाहिकरण र शसक्तिकरण गर्ने अभिप्रायले "समाबेशी शसक्तिकरण अभियान" सञ्चालन गरिनेछ । उक्त अभियानले लैङ्गिक र जातिय समानता मार्फत मर्यादित, न्यायपुर्ण सुरक्षित र सभ्य समाजको विकास हुने लक्ष्य लिईएको छ । शसक्तिकरण कार्यक्रम संगै उनिहरुको आर्थिक विकासमा टेवा पुग्ने खालका क्षमता विकास संगै सिपमुलक र आय आर्जनका कार्यक्रममा पनि उत्तिकै जोड दिईनेछ । महिला, दलित, जनजाति, बालबालिका तथा फरक क्षमता भएकाहरुको काठेखोला गाउँपालिका स्तरिय सञ्जाल गठन गर्ने निती लिई कार्यन्वयनमा जोड दिईने छ । ज्येष्ठ नागरिक, एकल महिला, फरक क्षमता भएका ब्यक्ति तथा दलित बाल-बालिकाहरुले पाउने सामाजिक सुरक्षा भत्ता बैंक मार्फत बितरण गरिने नेपाल सरकारको कार्यक्रमलाई स्वागत गर्दै बैंकहरु सम्बन्धित वार्ड मै पुगि बितरण गर्ने ब्यवस्था मिलाउन बिशेष जोड दिईनेछ ।

धार्मिक संस्कृतिको संरक्षण र पर्यटन प्रवर्द्धन नीति :

संस्कृति मानव निर्मित अर्को प्रकृति हो । यसको संरक्षण र सम्बर्द्धन गर्नु हामी सबैको कर्तब्य हो । संस्कृतिले नै हाम्रो पहिचान र परिचय बोकेको हुन्छ । ***काठेखोलाको संस्कृति हाम्रो सम्पत्ति*** को नीतिलाई अवलम्वन गरि संस्कृति संरक्षण लाई बिशेष महत्व दिई बिभिन्न धर्म, क्षेत्र र जातिहरुको धार्मीक सांस्कृतिक धरोहरहरुको संरक्षण गरि त्यस्ता धार्मिक एवम सांस्कृतिक धरोहरहरुलाई सुन्दर र रमणीय स्थल बनाई पर्यटन प्रवर्द्धन गर्न जोड दिईने छ । सम्भावनाले भरिपुर्ण काठेखोला गाउँपालिका वडा नं.२ धम्जा ओखले, वडा नं.४ तंग्राम फापरखेत, वडा नं.७ रेश बौर र वडा नं.८ लेखानी कादेशमा होमस्टे ब्यवसायलाई उच्च प्राथमिकता दिई सञ्चालनमा जोड दिईने छ । बिस्तारै लोप हुदै गइरहेको यानीमाया, सालैजो, सोरठी, झ्याउरे लगायतका पुराना मौलिक भाकाहरु, लोक नृत्य र लोक बाजाहरुको संरक्षण र उजागर गर्ने कार्यमा बिशेष जोड दिईने छ । लोप हुन लागेका ति गीत संगितहरुलाई पुनः प्रकाशनमा ल्याउन संकलन, रेडिङ, छायाँकन लगायतका कार्यक्रममा जोड दिईने छ । भने पुराना लोपउन्मुख बाजाहरुको संरक्षण, लिपी तथा दस्तावेजहरुको संरक्षण गर्न र साहित्य कला र संस्कतिलाई अझै थप संरक्षण र सम्वर्द्धन गर्न काठेखोला गाउँपालिका स्तरिय संगित केन्द्र, पाठशाला एवम संग्रालय निर्माणमा बिशेष ध्यान पुराईने छ ।

सुशासन तथा क्षमता अभिवृद्धि गर्ने नीति :

सुशासन तिब्र विकासको एउटा अदृष्य पात्र हो । सुशासन बिना विकासको गति असम्भव छ । जनताको काम र विकासलाई एक साथ अगाडि बढाउन सुशासनको निकै महत्वपुर्ण भुमिका हुन्छ । यस गाउँपालिकाको हरेक क्षैंत्रमा सुशासन कायम राख्न प्रभावकारी कदम चालिने छ । सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम, आन्तरिक तथा सार्वजनिक लेखा परिक्षण जस्ता कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरि जनप्रतिनिधि, कर्मचारी र सेवाग्राहीहरुको बिचमा समन्वय र सौहार्द्धता कायम गर्ने नीति लिईनेछ । जनताको काम र विकासको सहजताको लागि जनप्रतिनिधि र कर्मचारीहरुको क्षमता विकासलाई बृद्धि गर्न बिभिन्न तालिम,

प्रशिक्षण, अध्ययन अवलोकन भ्रमण र गोष्ठीहरु सञ्चालन गरिनेछ । गैर सरकारी संघ संस्थाहरुलाई यस गाउँपालिकाको समन्व यमा अझ पारदर्शी भई काम गर्न अभिप्रेरित गरिनेछ । अनुगमन कार्यलाई प्रभावकारी बनाईनेछ । जनहीत र जनमुखी सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउन बिशेष जोड दिईनेछ । हरेक कार्यालयमा नागरिक बडापत्र राखिनेछ । नीति निर्माण र योजना सञ्चालनमा जनसहभागितालाई बिशेष ध्यान दिईनेछ । गाउँपालिकाको हरेक गतिविधिहरुलाई आम जनताहरु माझ पु-याउने अभिप्रायले एफ एम रेडियो मार्फत अर्ध साप्ताहिक रुपमा ***काठेखोला गतिविधि रेडियो कार्यक्रम*** सञ्चालन गरिने छ । जनताहरुको चासो र गुनासोहरुलाई समेट्न पाक्षिक रुपमा ***अध्यक्ष संग सिधा सम्वाद रेडियो कार्यक्रम*** सञ्चालन गरिने छ । साथै बिभिन्न सञ्चार माध्यमहरुको समन्वय र सहकार्यमा काठेखोला गाउँपालिकाको हरेक कार्यक्रमहरुलाई प्रभावकारी ढंगले प्रकाशन तथा प्रशारणमा उचित ध्यान पु-याईने छ ।

कृषि, वन तथा वातावरण सम्वन्धि नीति :

हाम्रो देश कृषि प्रधान देश हो । यहाँका अधिकांश जनताहरु कृषि पेशामै निर्भर छन । नेपाल सरकारले लिएको नारा ***समृद्ध नेपाल, सुखी नेपाली*** को आधारशिला नै कृषि क्षेत्रको विकास हो । कृषि क्षेत्रलाई अझै थप व्यवस्थित र बढि भन्दा बढि उत्पादनमुखी बनाउनु हामी सबैको चाहनाको बिषय हो । कृषि प्रणाली निर्वाहमुखी मात्र हुनु र यसमा संग्लग्न कृषकहरुको उत्पादकत्व निकै कम रहदा यस क्षेत्रबाट श्रम शक्तिको पलायन बढ्दो छ । यसलाई रोक्न सक्नु हामी सबैको निकै चुनौतिको बिषय हो । स्थानिय बाली नालीमा कमी र स्थानिय दैनिक उपयोगमा सोचे अनुसार प्रगति हुन नसक्नु अर्को चुनौतिको बिषय हो । यी चुनौतिहरुलाई सामना गर्न कृषिमा आधुनिकता र लोकप्रियता बढाउने नीति लिई कार्यन्वयनमा जोड दिईने छ । दिगो र व्यवसायिक विकासद्धारा कृषि क्षेत्रलाई प्रतिस्प्रधी र आत्मनिर्भर उन्मुख बनाउने नीति लिईने छ । ग्रामिण क्षेत्रमा कृषि वस्तु उत्पादन अभिवृद्धि गर्न कृषिजन्य वस्तुहरुको ब्यवसायिक उत्पादन क्षेत्रमा उपयुक्त र दिगो सिचाई सुविधा लगायतका आवश्यक पुर्वाधारहरुको पहुँच बढाईने छ । गुणस्तरिय उत्पादन सामग्रीहरु, कृषकमैत्री यान्त्रिकीकरण खरिद गर्न अनुदानका कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ । कृषि क्षेत्रमा कार्यरत सम्पुर्ण सरकारी तथा गैर-सरकारी संघ संस्थाहरु बिच सहकार्य गर्दै कार्यन्वयन पक्षलाई नतिजा उन्मुख बनाउन पहल गरिने छ । खेतीयोग्य जमिनलाई बाँझो राख्ने प्रवृत्तिलाई निरुत्साहित गर्दै बाँझो रहेको जमिन उपयोगको लागि उपयुक्त योजना तयार गरि कार्यान्वयनमा जोड दिईने छ । ***एक क्षेत्र एक जात*** को अवधारणालाई आत्मसाथ गर्दै काठेखोला गाउँपालिकाका बिभिन्न क्षेत्रहरु जस्तै धम्जाको उपल्लो भेग, रेशको उपल्लो भेग, तंग्रामको फापरखेत, लेखानीको कादेश क्षेत्रलाई आलु पकेट क्षेत्र, काठेखोला-६ बिहुँको पुरै भाग र काठेखोला-१, २, ४, ५, ७ र ८ वार्डको तल्लो भेग क्षेत्रलाई सुन्तला पकेट एवम ***सुन्तला जोन क्षेत्र***को रुपमा विकास गरिने छ । त्यसै बिभिन्न क्षेत्रको सम्भाब्यता अध्ययन गरि बिउ उत्पादन, मकै, अण्डा, दुध उत्पादन, माछा तथा बंगुर पालन, पशुपालन तथा, अर्गानिक खेति, जस्ता कार्यक्रमहरुलाई पकेट क्षेत्रको रुपमा लागु गरिने छ । यस गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका युवाहरु लक्षित गरि ***४० जना युवाहरुलाई स्वरोजगार कार्यक्रम*** मार्फत संवोधन गरिने छ । वन पैदावारलाई उद्यमशिलतासंग आवद्ध गरी आर्थिक उत्पादन उन्मुख बनाउने नीति अवलम्वन गर्दै कार्यान्वयनमा जोड दिईनेछ । काठेखोला गाउँपालिका वडा नं.८ लेखानीमा रहेको नेपाली कागज उद्योगर र वडा नं.३ धम्जामा रहेको धैसिङ्गे (पतपते) को तेल उत्पादन कार्यक्रम, वन नर्सरी, फलफूल तथा डालेघाँस, जडिबुटीको नर्शरीको प्रवद्धनमा जोड दिईने छ । वन अतिक्रमणलाई निरुत्साहित गरि संरक्षण र सम्वर्द्धन तथा व्यवस्थापनमा जोड दिईने छ । यस

गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेका वन जंगलहरुमा पाईने जडिबुटीहरुको संरक्षण र सम्बर्द्धन गरि आय आर्जन तर्फ आवद्ध गर्न पहल गरिनेछ । जलवायु परिवर्तनको प्रतिकुल असरलाई न्यूनिकरण गर्न आवश्यक कार्यक्रम तय गरि कार्यान्वयनमा जोड दिईने छ । बेमौशमी तरकारी उत्पादन र कृषिजन्य उत्पादनमा बिशिष्टीकरणलाई ध्यानमा राखिने छ । एकक्षेत्र एक बिशेष खेतीको नीति लिई कार्यान्वयन गरिने छ ।

निजी क्षेत्रसंग सहकार्य गर्ने नीति :

निजी क्षेत्रमा व्यवसायिकता, नविनतम सोच र उद्यमशिलताको विकासबाट यस गाउँपालिकालाई आर्थिक बृद्धिको प्रमुख सम्वाहकको रुपमा अगाडि बढाउनु पर्ने आवश्यकता देखिन्छ । लगानी मैत्री वातावरणको अभाव, पुर्वाधारको कमी र असुरक्षा आदिको कारणले नीजि क्षेत्र निकै पछाडि परेको छ । यस क्षेत्र भित्रको श्रोत र साधनहरुको भरपुर उपयोग गर्दै गाउँपालिकाको विकासमा सहयोग पुर्‍याउन चाहने निजी क्षेत्र संग आवश्यक समन्वय गरी कार्य गर्ने नीति लिई कार्यान्वयनमा जोड दिईने छ । आर्थिक सम्बृद्धिको सशक्त साझेदारको रुपमा निजी क्षेत्रलाई विकास गर्न आवश्यक कदम चालिने छ । यस गाउँपालिका क्षेत्रभित्र परम्परागत बिभिन्न खानीहरु संरक्षण र ब्यवस्थापन गर्न उचित कदम चालिने छ । निजी, सहकारी र सरकारी गरि तिन खम्बे अर्थ नीतिलाई ध्यानमा राखि कार्यक्रमहरु तय गरिने छ ।

अन्य नीतिहरु :

यस गाउँपालिकाको योजना, श्रोत, सम्भावना, अवसर, चुनौति र सम्पुर्ण तथ्यहरु संकलित वस्तुगत विवरण तयार गरिने छ । गाउँपालिकाको सम्पुर्ण जानकारी दिने गरी वेभसाईटलाई थप व्यवस्थित गरिने छ । प्राकृतिक प्रकोप बिपत्तिमा क्षति भएका र हुने परिवारहरुलाई तत्काल राहत हुने खालका कार्यक्रमहरु लागु गरिने छ । विकासको प्रतिफल साविकको गा.वि.स.सिमारेखालाई हेरेर भन्दा प्रत्येक घरधुरी र जनसंख्याले पाउने गरि योजना तर्जुमा गरिने छ । योजना तर्जुमा गर्दा जनसंख्या, भौगोलिक बिकतता, पुर्वाधार विकास, लागत मुल्य, दुर्गमता, सुगमता जस्ता कुराहरुलाई आधार मानिने छ ।
समग्र काठेखोलाको विकासका लागि पाँच बर्षे दिगो विकास योजना तयार गरि कार्यान्वयन गरिने छ । प्रतिव्यक्ति आय (Percapita Income) बढाउने विषयमा बिशेष ध्यान दिईने छ ।
ठुला ठुला योजना, आयोजना तथा उद्योग धन्दा सञ्चालन गर्न इच्छुक लगानीकर्ताहरुलाई आवधिक रुपमा कर छुटको व्यवस्था मिलाई काठेखोला गाउँपालिकामा आकर्षण गर्ने नीति लिईने छ ।
समय सिमा भित्र उत्कृष्ट काम गर्ने उपभोक्ता समुहलाई रकम थप गरि पुरस्कृत गर्ने र समय सिमा भित्र काम सम्पन्न नगर्ने उपभोक्ता समुहको रकम कटौटी गर्ने नीति लिईने छ ।
उपस्थित महानुभावहरु अव म यस गाउँपालिकाको समस्या तथा चुनौती र अवसर तथा सम्भावनाहरु बुंदागतरुपमा प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

गाउँपालिकाको समस्या तथा चुनौतिहरु :

क) गाउँपालिका भित्रका सम्पुर्ण वार्डहरुमा कच्ची सडक पुगेपनि मोटेरेवल पुल र सडकको स्तरोन्नतीको अभावमा बाह्रै महिना प्रत्येक वार्डमा पुग्न भरपर्दो यातायातको पहुंच नहुनु ।

ख) घरेलु उद्योग तथा लघु उद्यम संचालन र दिगोपनाको विकास नहुनु

ग) अव्यवस्थित र अनियन्त्रित सडक निर्माण कार्यले भूक्षय तथा वोट विरुवाको विनास वढदै जानु ।

घ) रासायनिक मल तथा किटनासक औषधिको प्रयोग र प्लाष्टिक जन्य फोहोर मैलाले ग्रामीण वातावरणको साथै खेतीयोग्य जमिनको प्रदुषणमा वृद्धि हुनु ।

ङ) जनश्रमदान गर्ने प्रवृद्धिमा ह्रास हुदै जानु ।

च) उपभोक्ता समिति आयोजना संझौता गर्ने र निर्माणमा मात्र सीमित रहने, मर्मत संभार तथा अन्य व्यवस्थापनमा उचित ध्यान नदिने प्रवृद्धिले गर्दा योजनाको दिगोपनमा असर परेको, जनताका धेरै मागहरु, सिमित श्रोत र कर योग्य क्षेत्रको अभाव ।

छ) सरकारी तथा सामुदायिक जमिनमा अतिक्रमण बढ्दै जानु ।

गाउँपालिकाका अवसर र संभावनाहरु :

क) जलश्रोतको प्रयोग गरि आयमुलक कार्यक्रम संचालन हुन सक्ने ।
ख) घोडावाधेको धुरी , गाजाको धुरी, शिवालय मन्दिर, महारानी थान, थाप्लेको धुरी, कान्छो धौलागिरी , तंग्रामको नमुना घाँसिकुवा, झुलेनी, वसन्ताप, खोरको ताल, धम्जा देउराली, मोथेको धुरी, तीनचुलेको धुरी ,रेशको शत्यवति, लेखानीको शिवालय मन्दिर लगायत मनमोहक र पर्यटकीय क्षेत्रहरुको विकासमा प्रवल संभावना भएको ।
ग) कृषियोग्य भूमि उल्लेख्य मात्रामा भएकोले कृषिमा आधुनिकीकरण र व्यवसायिकरण गरेमा आर्थिक विकासको समेत संभावना रहेको ।

घ) सतुवा, शिकारी लरा, पहेंले, पाँचऔले, चीराइतो जस्ता दुर्लभ जडीवुटीहरु समेत पाइने संभावना रहेकोले सोको पहिचान र विकास उपयोग रणनीति निर्माण गर्नु पर्ने ।

ङ) वैदेशिक रोजगारिवाट प्राप्त रेमिटेन्सलाई उत्पादन मूलक क्षेत्रमा लगानी गर्न सकिने ।

च) पर्यटन क्षेत्रको गुरुयोजना र विभिन्न सडकहरुको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्न सकेमा आर्थिक विकासका साथै सवै वार्डसम्म सडकको स्तर उन्नतिमा टेवा पुरयाउन सकिने ।

छ) विविध किसिमको हावापानी पाइने हुंदा वेमोसौमी तरकारी, विउ, सुन्तला, अदुवा, आलु जस्ता वस्तुहरुको व्यावसायिक उत्पादनको श्रोत केन्द्र विकास गर्न सकिने ।

ज) अर्गानिक कृषि खेती प्रणाली तथा माछा, मासु र दुग्धजन्य पेशालाई श्रोत केन्द्रको रुपमा विकास गरी वजारीकरण गर्न सकिने ।

झ) पर्यटन प्रर्वद्धनका लागि संभावनाका क्षेत्र पहिचान गरि आन्तरीक र वाह्य पर्यटकहरुको आर्कषणका लागि होमस्टे, अतिथि गृहको विकास साथै राष्ट्रिय फुल लालिगुरासको क्षेत्र पहिचान गरि प्रचार प्रसार गर्न सकिने ।

अव म काठेखोला गाउँपालिकाले आ.व.२०७५/०७६ को लागि तय गरेका प्रमुख कार्यक्रमहरु प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

१) सडक तथा सिंचाई

काठेखोला गाउँपालिकाको कार्यालय देखि प्रत्येक वडाको कार्यालय हुदै जाने सडकलाई गाउँपालिका स्तरिय सडकको रुपमा विकास गरि मापदण्ड सहितको सडक निर्माण तथा स्तरोन्नति गर्न आवश्यक बजेट सहित ब्यवस्था मिलाएको छु । यस काठेखोला गाउँपालिकाका प्रत्येक वार्डहरुलाई बाह्रै महिना गाडी चल्नेगरी कच्ची सडक सञ्जालले जोड्न, बनिसकेका सडकहरुको स्तरोन्नति गर्न, आवश्यकता अनुसार नाली निर्माण गर्न, ग्राभेलिङ गर्न, ग्याविन प्रोटेक्सन गर्न, वायो ईन्जिनियरिङ गर्न र सडकहरु बाह्रै महिना सञ्चालनमा ल्याउन आवस्यक ब्यवस्था मिलाएको छु । भारी बर्षाको कारण रेशको एक्लेखेतघाट, लामबगरघाट, र डुडियाघाटमा बाह्रै महिना गाडि चल्न नसक्ने अवस्थालाई दृष्टिगत गरि हाल हिमपाईप राख्ने काम सम्पन्न भईसकेको र त्यसको उचित ब्यवस्थापनमा ध्यान पुराईने छ । सिंचाई समस्यालाई स्थायी रुपमा समाधान गर्नका लागिब्यक्तिगत तथा सार्वजनिक जग्गाहरुमा रहेका पानीका मुल तथा खोलाहरुलाई गाउँपालिकाले प्राथमिकतामा राखी कार्यविधि बनाई प्रयोगमा ल्याईने छ । गाउँपालिका स्तरिय मुख्य सडक, खानेपानी, सिचाईका योजनाहरुको विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन (DPR) तयार गरिने छ । मजदुरहरुलाई बिभिन्न प्रकारका तालिम तथा औजार उपकरणमा सहयोग गर्ने कार्यक्रम लागु गरिने छ । किसानहरुको जिविकोपार्जनमा सहयोग पुराउने साना सिंचाई आयोजनाहरुलाई प्राथमिकताको क्रममा राखि आवश्यक ब्यवस्था गरिएको छ । यसबाट किसानहरुलाई तत्काल अन्न बाली उत्पादन, तरकारी खेती तथा नगदेबालीको उत्पादनमा सहयोग पुग्ने छ । काठेखोला गाउँपालिकाका सबै वडाहरुमा ठुलो सिंचाई आयोजनाहरु सञ्चालनमा ल्याउन संघ, प्रदेशसभा, डिभिजन सिंचाई कार्यालय, जिल्ला कृषि विकास कार्यालय संग आवश्यक समन्वय र सहकार्य गरिने छ ।

२) सामाजिक विकास

क) शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी

शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी मानिसको दैनिक जीवनका लागि अपरिहार्य अनिर्वाय क्षेत्र भएका हुनाले प्रस्तुत शिर्षहरुमा काठेखोलाको सबै वडाहरुमा यसका लागि बजेट सहितको योजना तथा कार्यक्रमको ब्यवस्था मिलाएको छु । काठेखोला गाउँपालिका बिभिन्न वडाहरुमा अवस्थित बिद्यालयहरुका ठुला-ठुला भौतिक संरचनाहरु (जस्तै ८ कोठा, ६ कोठा, ४ कोठा, २ कोठा पक्की भवन) निर्माणका लागि जिल्ला शिक्षा समन्वय ईकाइ कार्यालय बागलुङबाट सहयोग भई आएको र आगमी आ.व.२०७५/०७६ का लागि पनि टोल, समुदाय र वडा स्तरिय भेलाबाट माग भई आएकाले वडामा बिनियोजित रकमले ति कुराहरु पुरा गर्न नसकिने देखिएको हुदा जिल्ला शिक्षा समन्वय ईकाई कार्यालयलाई निरन्तरता दिनका लागि समन्वय र सहकार्य गरिने छ । गाउँपालिकाको शैक्षिक गुणस्तर बृद्धि गर्ने कार्यक्रमहरु अन्तरगत शैक्षिक तालिम, खेलखुद तथा सामाग्री, पुर्व बालकक्षा सञ्चालनमा सहयोग पुग्ने दिवा खाजा कार्यक्रम, गरिव तथा बिपन्न बर्गका ५० जना बिद्यार्थीलाई पोशाक बितरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ । वडा स्तरमा बिनियोजन गरिएको शिक्षा बजेटबाट ब्यवहारिक, सिर्जनशिल, बैज्ञानिक र युग सुहाउदो गुणस्तरिय शिक्षा प्रदान गर्न सबैलाई उत्प्रेरित गरिने छ । स्वस्थ प्रतिस्पर्धाबाट उत्कृष्ट बिद्यालय र बिद्यार्थीलाई पुरस्कृत गरिने छ । काठेखोला गाउँपालिका स्तरिय श्रोत केन्द्र स्वस्थ र निरोगी जीवन यापनका लागि स्वास्थ्य र सरसफाईको अवस्थामा सुधार ल्याउन भैरहेका स्वास्थ्य चौकीहरुलाई थप सुविधा सम्पन्न बनाउन ब्यक्तिगत घरायसी तथा वातावरणिय सरसफाईको अवस्थामा सुधार ल्याउन बाल मृत्यु दर कम गर्ने, पोषण खोप, गर्भवति, सुत्केरी महिलाहरुमा सहज अवस्था सिर्जना गर्न स्वास्थ्य तर्फ रकम बिनियोजित गरिएको छ । शौचालय निर्माण, जुठेल्नो निर्माण कार्यका लागि बिभिन्न एन.जि.ओ./आइ.एन.जि.ओ. संग समन्वय र सहकार्य गरि कार्यक्रमलाई अगाडि बढाईएको छ । खानेपानीको समस्यालाई स्थायी रुपमा समाधान गर्नका लागि ब्यक्तिगत तथा सार्वजनिक जग्गामा रहेका खानेपानीका मुलका श्रोतहरुलाई गाउँपालिकाले उपर्युक्त कार्यविधी बनाई कार्यन्वयन गरिने छ ।

खानेपानीको समस्याग्रस्त टोल बस्तीहरुलाई तत्काल साना साना खानेपानी योजनाहरु सञ्चालन गर्न बिग्रेका खानेपानीका संरचना मर्मत सम्भार गर्न र सुचारु गर्न आवश्यक रकम बिनियोजन गरिएको छ । ठुला-ठुला खानेपानी योजनाहरु सञ्चालन गर्नका लागि जिल्ला खानेपानी कार्यालय र अन्य दातृ संस्था निकायहरु संग समन्वय र सहकार्य गरिने छ । त्यसको बिस्तृत परियोजना प्रतिवेदन तयार गरि कार्यन्वयनको लागि आवस्यक प्रक्रिया अगाडि बढाईने छ । साथै काठेखोला गाउपालीकालाई पुर्ण सरसफाई युक्त गाउपालीका घोषणा गर्नका लागि जोड कोष व्यवस्था गरि सरकारी तथा गैरसरकारी संघ संस्थालाई आर्कशित गरिने छ । सरसफाई तथा लागु औषत बिरुद्धको कार्यक्रमहरु र मद्यपान नियन्त्रणका कार्यक्रम सञ्चालनमा जोड दिईने छ ।

३) सामाजिक समावेशीकरण, सचेतना तथा तालिम कार्यक्रम :

समाजमा बिद्यमान महिला, दलित, जनजाति, बालबालिका, अल्पसंख्यक र फरक क्षमता लगायतका बर्गलाई विकासको मुल प्रवाहमा ल्याई उनिहरुको अवस्थालाई उत्थान गर्ने र सुधार गर्ने नीति लागु गरिने छ । यसका लागि बजेट बिनियोजन गरि बिभिन्न चेतनामुलक, सिपमुलक तालिम गोष्ठी कार्यक्रमको माध्यमबाट क्षमता अभिबृद्धि गर्दै उनिहरुको शसक्तिकरण संगै जीविकोपार्जनको लागि आयआर्जनको कार्यक्रमहरु समेत सञ्चालन गरिने छ । ***आर्थिक रुपमा बिपन्न परिवारका बिपन्न घरधुरीका परिवारलाई सुरक्षित आवाश दिन जनता आवाश कार्यक्रम (खरको छानो भएको घर विस्थापित) लाई संघ, प्रदेश र यस गाउँपालिकाको साझेदारीमा प्रभावकारी ढंगले सञ्चालन गरिने छ ।***

४) आर्थिक विकास

क) कृषि, पशु तथा पर्यटन विकास

काठेखोलाको समग्र भौगोलिक अवस्थालाई नियालेर हेर्दा कृषि, पशु तथा पर्यटन विकासलाई महत्वपुर्ण अंशको रुपमा लिन सकिन्छ । ठुला-ठुला राष्ट्रिय स्तरका गाई फर्महरु देखि साना-साना बाखा, कुखुरा फर्महरु सञ्चालन गरेर किसानहरु ब्यवसायिक हिसावले आत्मनिर्भर हुन प्रयत्नशिल रहेको अवस्था देखिन्छ भने अर्को तर्फ आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटकहरु लोभ्याउने धार्मीक स्थल, प्राकृतिक स्थल, नमुना प्लटहरु, होम स्टेहरुको पनि काठेखोला गाउँपालिकाको क्षेत्र भित्र रहेको हुदा यिनिहरुको संरक्षण, सम्वर्द्धन र उपयोग गर्ने नीतिलाई अगाडि बढाइ आत्मनिर्भर तर्फ उन्मुख गराइने छ । अन्य थप कार्यक्रमहरु कृषि, पशु विकास कार्यालय र संघ, प्रदेश, पर्यटन मन्त्रालय संग सम्पर्क, समन्वय र सहकार्य गरि गरिने छ ।

५) वातावरण तथा विपद ब्यवस्थापन

क) जलाधार संरक्षण तथा विपद ब्यवस्थापन

विश्वब्यापी रुपमा बढ्दै गैरहेको वातावरण बिनास र यसबाट उत्पन्न मानव भयभित कहाली लाग्दो अवस्थाले अहिले बिश्वका चर्चित वातावरणविद देखि सर्व साधारण जनताहरु यसको उपयुक्त उपायको निम्ति निधार खुम्चाएर सोचिरहेको वेला यस काठेखोलाको समग्र जलाधार क्षेत्रलाई संरक्षण र सम्बर्द्धन गर्नका लागि सरोकारवाला निकायसंग समन्वय गरि स्थानिय जनताहरुमा प्राकृतिक प्रकोप र आईलाग्ने बिपत्तिमा सचेत, सजक र सोचनिय बनाउन , उद्धार र उपकारी भावनाको विकास गराई यस बिषय प्रति संवेदनशील बनाई जलवायु परिर्वतन ,अनुकुलन र न्यूनिकरणका कार्यक्षेत्रमा लाग्न जलाधार संरक्षण तथा विपद ब्यवस्थापन कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । यसबाट वातावरण संरक्षण, जैविक विविधता संरक्षण, नदी कटान, गल्छी नियन्त्रण, खेतबारी ,सडक डिल संरक्षण, पोखरी निर्माण, पानी मुल पहिचान संरक्षण जस्ता बिषयहरुमा महत्वपुर्ण सहयोग पुग्ने अपेक्षा गरिएको छ ।

६) संस्थागत विकास तथा सेवा प्रवाह

क) सुचना प्रविधी, अनुसन्धान तथा विकास

आधुनिक सुचना प्रविधीको आविष्कारले संसारभरका मानिसका गतिविधी र क्रियाकलापहरुलाई सेकेन्ड-सेकेन्ड र मिनेट-मिनेटमा अध्यावधिक बनाईएको अवस्थामा हामीले पनि काठेखोला गाउँपालिका अन्तरगतका विकट ग्रामिण बस्तीहरुमा वडो कठिनाईका साथ परम्परागत रुपमा जिवनयापन गरिरहेका जनताहरुलाई स्थानिय बिद्यालय र संघ संस्थाहरुलाई यस तर्फ आर्कषित गराई पहिलो चरणमा गाउपालीकाका सबै वार्डहरुमा सुचना र सञ्चार प्रविधिका आधारभुत कुराहरुको सुरुवात गरि सकिएको छ , आगामी दिनमा थप व्यवस्थीत गरेर लगिनेछ । यसका साथै समग्र काठेखोला गाउँपालिकाको दिगो विकास योजना निर्माण गरि तदनुरुपका क्रियाकलापहरु अगाडि बढाई समृद्ध काठेखोला बनाउने सोंचलाई साकार बनाउन काठेखोला गाउँपालिका अन्तरगतका सबै वडाहरुलाई पनि गहिरो अनुसन्धान र खोज गरि आफ्ना कार्यक्रम र गतिबिधिहरुलाई अगाडि बढाउन उत्प्रेरित गरि क्षमतावन वनाइने छ ।

समग्रमा काठेखोला गाउँपालिकाका वार्डहरुलाई तपशिलमा उल्लेखित कार्यक्रमहरुबाट पहिचान गराउदै संघ, प्रदेश तथा गाउँपालिका बिच समन्वय गरि कार्यन्वयन पक्षलाई अगाडि बढाईने नीति लिइएको छ ।

वडा नं.१	हाट बजार बिस्तार
वडा नं.२	पर्यटन तथा जडिबुटी बिस्तार
वडा नं.३	आलु पकेट क्षेत्र बिस्तार
वडा नं.४	सांस्कृतिक संग्रालय निर्माण
वडा न.५	धार्मीक सांस्कृतिक प्रवर्द्धन
वडा नं.६	सुन्तला पकेट क्षेत्र तथा शित भण्डार निर्माण
वडा नं.७	खेलकुद विकास
वडा नं.८	हाते कागज तथा स्तुपा

अव म काठेखोला गाउँपालिका कार्यालय वागलुङ, विषयगत कार्यालय तथा गैरसरकारी संघ संस्थाहरुको आगामी आ.व.०७५।७६ का लागि प्रस्तावित वजेट तथा चालु आ.व.को यर्थाथ खर्चको विवरण प्रस्तुत गर्दछु ।

चालु आ.व.को यर्थाथ :

चालु तर्फ : १४८८४२३०।-

पुजिगत तर्फ :६९०९५९५३।-

यस गाउँपालीका प्रस्तावित पुजिगत र चालु खर्चको विवरण निम्नानुसार रहको अवगत गराउदछु ।

पुजीगत बजेट रु. : ९४९३३८३८ ।
चालु बजेट रु. : ४००५५५७७ ।
ससर्त चालु खर्च : १९३००००००ा ।
आन्तरिक : २५०००००।
कुल जम्मा : ३२७९८९४१५।-

यसको पुर्ण विवरण अनुसुचिहरुमा उल्लेख गरिएको जानाकारी गराउदछु ।

अन्तमा यस काठेखोला गाउँपालिकाको जनताका हरेक समस्या र दुखमा सहकार्य गर्दै यस गाउँपालिकाको दिगो विकास र साझा विकासमा सधै क्रियाशिल रहदै सिर्जनात्मक एवम रचनात्मक ढंगले काम गर्ने प्रतिबद्धता जाहेर गर्दछु । गाउँपालिकाका विकास योजना २०७५/०७६ को सफल कार्यान्वयनको लागि सवैको सक्रिय सहयोग एवं भूमिकाको अपेक्षा गर्दै फेरि पनि यहाँहरु सम्पुर्णमा हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछु ।

धन्यवाद ।

अम्मर बहादुर थापा
अध्यक्ष
काठेखोलागाउपालिका, बागलुङ

१० आषाढ २०७५